

PELLON ALUEEN MATKAILUN VETOVOIMAISUUDEN KEHITTÄMINEN

Väliahde Kaisa

Opinnäytetyö
Restonomikoulutus
Restonomi (AMK)

2022

Restonomikoulutus
Restonomi (AMK)

Tekijä	Kaisa Väliahde	Vuosi	2022
Ohjaaja(t)	Marja Lempiäinen		
Toimeksiantaja	Lapin ammattikorkeakoulu		
Työn nimi	Pellon alueen matkailun vetovoimaisuuden kehittäminen		
Sivu- ja liitesivumäärä	28+1		

Opinnäytetyöni aiheena on Pellon alueen matkailun vetovoimaisuuden kehittäminen. Toimeksiantajana minulla oli Lapin ammattikorkeakoulu, hankkeen projektipäällikkö Henna Meriläinen sekä Pellon kunta. He toimivat matkailun parissa matkailualalla. Opinnäytetyön tehtävänä minulla oli kartoittaa Pellon alueen kokonaisvaltainen matkailun tilanne sekä miettiä, mitkä ovat sen vetovoimatekijöitä. Opinnäytetyöni tavoitteena minulla oli oppia matkailualan käytäntöitä sekä luoda uutta tietoa, jota voi kehittää eteenpäin.

Opinnäytetyön tietoperustan muodostivat matkailualan käsitteistä matkailu, vetovoimatekijät, kestävä kehitys, saavutettavuus ja esteettömyys. Opinnäytetyö ja sen toteutus oli luonteeltaan kehittävä. Aineistoa keräsin benchmarkingin ja innovaatioiden tuottamisen avulla, jossa vertailin Suomen muiden paikkakuntien matkailua sekä niiden vetovoimatekijöitä. Innovaation avulla tein kehittämisideoita Pellon matkailuun.

Menetelmien kautta saadut tulokset osoittivat, että Pellon matkailu voi kehittyä, jos sinne saadaan lisää matkailijoita. Johtopäätöksenä oli, että kehittämisideani eivät välttämättä toimi Pellossa, koska sen asukasluku ja matkailijoiden määrä ei ole iso. Opinnäytetyön keskeinen tulos oli kehittää Pellon matkailuun ideoita, jotka voisivat toimia konkreettisesti alueella. Opinnäytetyön tuotoksena laadin kehittämisideoita alueen matkailuun benchmarkingin sekä innovaatioiden tuottamisen avulla. Opinnäytetyön tuloksista ja tuotoksista voivat hyötyä kaikki, jotka työskentelevät hankkeessa, Pellon kunnassa tai matkailualalla.

Degree Programme in Hospitality
Management
Bachelor of Hospitality Management

Author	Kaisa Väliähde	Year 2022
Supervisors	Marja Lempiäinen	
Commissioned by	Lapland university of applied sciences,	
Subject of thesis	Developing the attractiveness of tourism in the Pello area	
Number of pages	28+1	

The purpose of this thesis was to find out what are the attractiveness in the Pello area. This thesis was co-operated with Lapland University of Applied Sciences, project manager of the project Henna Meriläinen and Pello County. They work in the tourism business. In this thesis my aim was to get a comprehensive picture of tourism in the Pello region. My aim was also to create new knowledge and to learn more about the tourism sector and its field. The thesis contains a knowledge base of tourism studies and concepts which are tourism, attractiveness, sustainable development, accessibility, and liberty. The thesis and its execution were improving.

By using benchmarking and innovation I identified some good practices from other places and applied them to Pello and its attractiveness. I defined some developed ideas for the area tourism. Because of the low population of the Pello area and the lack of tourists my developed ideas may not come true. My results are though easily adapted and developed further, and the people involved in this thesis may benefit from the results.

Key words: tourism attractiveness benchmarking

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO	5
2 MATKAILUN VETOVOIMATEKIJÄT	9
2.1 Pellon alue matkailun näkökulmasta	9
2.2 Pellon vetovoimatekijät	11
2.2.1 Luontomatkailu	11
2.2.2 Kalastusmatkailu	11
2.2.3 Luonnon virkistyskäyttö	12
2.2.4 Luonnon osuus Pellon vetovoimatekijöissä	12
3 KESTÄVÄ MATKAILU	14
3.1 Kestävä matkailu Pellossa	14
4 SAAVUTETTAVUUS	15
4.1 Pellon saavutettavuus	16
5 ESTEETTÖMYYS	16
5.1 Pellon esteettömyys	17
6 TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISMENETELMÄT	18
6.1 Innovaatioiden tuottaminen	18
6.1.1 Innovaatioiden syntyminen	18
6.2.1 Vertailukohteina Ruotsin Pello, Tornio ja Helsinki	21
6.2.2 Vertailussa Suomi ja Ruotsi ja luonto	22
7 TULOKSET JA TUOTOKSET	25
Taulukko 2. Pellon alueen matkailun kehitysideoita	26
8 POHDINTA	29
LÄHTEET	31
LIITTEET	34

1 JOHDANTO

Maailma on globalisoitunut ja ihmiset pääsevät maailmalle ilman rajoja. Se on yksi nopeimmin kasvavista aloista. Matkailun kasvuun ovat vaikuttaneet mm. *vapaa-ajan kasvu, tulotason nousu, infrastruktuurin kehittyminen sekä hyväkuntoisten eläkeläisten määrä*. Matkailu on alkanut kehittyä esituristisen ajalta ennen vuotta 1945 nykyiseen aikaan, jolloin matkustetaan paljon yksin ja haetaan elämyksiä. Matkailu on nähtävissä kaikkialla, jossa yhdistyvät majoitus, ravintolat, ohjelmalvelut sekä elämykset. Matkailusta saa tuottoa, josta matkailualan yrittäjät voivat luoda uusia työpaikkoja. Matkailulla on kulttuurillisia ja sosiaalisia yhteyksiä sekä kasvotusten kokemaa että internetissä tapahtuva vaikkapa tietyn kaupungin seuraaminen.

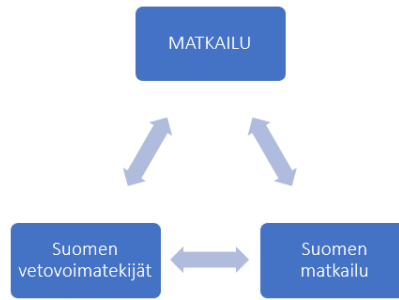
Maailma on täynnä erilaisia maanosia, maita, kaupunkeja ja kieliä, jotka moni haluaa tuntea ja kokea. On monia erilaisia matkailulajeja, joita ovat mm. *kulttuuri-, luonto-, sosiaalinen- ja liikuntamatkailu*. Nykyään puhutaan paljon kestävästä matkailusta, jonka tarkoituksena on vastuullisuus siten, että matkailu olisi mahdollisimman vähän saastuttavaa, kohteet ja paikallisuus olisivat suojattuja, ja että matkustaminen on turvallista. Matkailussa käytetään paljon ennakkointia tulevaisuudesta, jotta pystymme määrittämään trendejä. Nykyajan megatrendejä ovat mm. *globalisaatio, talouden kehitys sekä ympäristöön liittyvät asiat, kuten ilmastonmuutos* (Verhelä 2017.)

Matkailu on suuri vientiala myös täällä Suomessa. Alueellisesti matkailusta hyötyivät eniten Uusimaa, Lappi ja Varsinais-Suomi ja Pirkanmaa. Siellä sijaitsevat suurimmat nähtävyydet, majoitus- ja ravintolapalvelut, ohjelmalvelut, sekä infrastruktuuri on parempaa. Monet koti- ja ulkomaalaiset matkailijat tietävät näistä alueista eniten. Näillä alueilla matkailupalvelut ja sitä myötä asiakkaiden palveluasenne on suosituimmilla matkailualueilla parempaa, koska alueen työntekijät ovat tottuneet matkailijoihin. Digitaalisuus, saavutettavuus ja markkinointi on hiottu lukkoon. Suomessa työllistetään vuosittain paljon henkilöitä matkailuun. Suurin osa työskentelee ravintolapalveluissa, ja seuraavaksi henkilöliikenteessä. Suomen suurimpia matkailualan yrityksiä ovat *Fazer Food Services Oy, Sokotel Oy, Scandic Hotels*

Oy sekä Aurinkomatkat Oy (Jänkälä 2019, 15–16.) Suomessa on hyvät liikenneyhteydet Finnairilla, VR:llä ja Matkahuollolla, sekä suurimmat lentokentät sijaitsevat Oulussa, Rovaniemellä ja Helsinki-Vantaalla.

Vuonna 2019 alkanut Covid-19 pandemia loi synkän tilanteen koko maailmaan. Matkustaa ei voinut herkün tarttumariskin takia, joten Suomenkin yritykset voi silloin huonosti, ja matkailualan yrityksiä meni konkurssiin asiakkaiden puuttuessa. Vuonna 2022 alkanut Ukrainan sota runtelee Eurooppaa, joka on ollut turvallinen maanosa vuosikymmeniä. Sodan takia kärsimme inflaatiosta, joka vaikuttaa sähkön kallistumiseen ja ruoan hinnan suhteettomaan nousemiseen. Koska kaikki on kallista, ei monella ole välttämättä varaa mihinkään ylimääräiseen. Se laskee varsinkin ulkomaalaisia matkustajamääriä.

Suomen suurimmat maakohtaiset matkailijat tulevat *Ruotsista, Iso-Britanniasta, Saksasta, Kiinasta ja Venäjältä. He yöpyvät eniten pääkaupunkiseudulla, Lapissa, Järvi-Suomessa sekä rannikolla ja saaristossa* (Jänkälä 2019, 23–24.) Suomessa ulkomaalaisia kiinnostaa luonnon moninaisuus esimerkiksi jää, lumi, revontulet ja kesän valoisuus. Myös joulupukki, suomalainen design ja Suomen historia kiinnostavat. Monet haluavat tulla luonnon rauhaan, vaeltaa ja nauttia hiljaisuudesta ja yksin olost. Matkailijoita varten on tehty erilaisia asiakasprofiileja heidän mieltymysten mukaan. Sellaisia ovat mm. *luonnon ihmeiden metsästäjät, citybreikkaajat ja aitouden etsijät* (Business Finland 2022). Näistä citybreikkaajat keskittyvät kaupungin hulinaan, käyvät museoissa ja tapahtumissa, aitouden etsijät ovat kiinnostuneita autenttisuudesta, eli ympäristön aitoudesta, ja haluat tutustua paikalliseen elämään, ja luonnon ihmeiden metsästäjät haluavat kokea talven, revontulia, hiljaisen metsän sekä sienestää ja marjastaa.

Kuvio 1. Matkailu Suomessa ja Suomen vetovoimaisuus

Opinnäytetyöni aihe liittyy Suomen ja Lapin matkailuun. Aihe on myös yhteydessä *Suomen - ja maailman politiikkaan, globaalisuuteen, digitaalisuuteen ja talouden kehittymiseen*, jotka ovat Sitran merkittäviä megatrendejä (Sitra 2022).

Teen opinnäytetyöni yhdessä Lapin ammattikorkeakoulun, projektipäällikkö Henna Meriläisen sekä Pellon kunnan kanssa. Hanke on lähtöisin Pellon kunnasta, jossa halutaan uudistaa ja kehittää vastuullista ja ympärivuotista matkailua. Aihe on ajankohtainen, sillä Pello on muuttotappiokunta, joka tarvitsee muun muassa lisää matkailijoita turvatakseen alueen talouden. Minun tehtävänäni tässä opinnäytetyössäni on *kartoittaa Pellon alueen matkailun nykytilaa, vetovoimatekijöitä ja niiden vaikutuksia alueen matkailuun*. Olen myös suunnitellut ja pohtinut vaihtoehtoja alueen matkailuun.

Opinnäytetyöni avulla pellolaiset yritykset voisivat edistää matkailua. Jos tämä hankkeen toteutus yhdistettynä opinnäytetyöhöni toimii, se luo myös uusia työpaikkoja sekä kasvattaa yritysten liikevaihtoa. Digitaalisuuden vuoksi monet löytävät Pellon myös internetistä, jota kautta matkailijat voisivat löytää sinne. Opinnäytetyöni tulee olemaan Theseus-sivuilla, josta ihmiset voivat lukea Pellon tilanteesta. Kaiken kaikkiaan tavoitteenani on luoda uutta tietoa Pellon alueesta ja sen matkailumahdollisuuksista, jotta muut voisivat saada inspiraation tulla

paikalle ja kokea kunta itse henkilökohtaisesti. Pellolla on paljon annettavaa, mutta sitä pitäisi markkinoida enemmän.

Aiheeni yhdistyy matkailun restonomiopintoihini, joita olen opiskellut 2,5 vuotta. Opiskelen matkailun restonomiksi, ja opiskeluaineitani ovat olleet mm. eri kielet, markkinointi, liiketalous sekä erilaiset matkailuaineet. Opintojen aikana olen saanut runsaasti tietoja matkailusta, eritoten Lapin matkailusta. Lappi kiinnostaa minua, joten työni Pellosta tuntuu luontevalta. Voisin kuvitella tekeväni töitä Lapissa, ja nyt muun muassa tämän opinnäytetyöni takia olen taas yhden askeleen lähempänä työelämää. Työpaikoilla tarvitaan uusia työntekijöitä, jotta yritys pysyisi raikkaana. Oma henkilökohtainen tavoitteeni opinnäytetyössäni on oppia uutta ja soveltaa koulutuksessani oppimiani tietoja. Tehtävänäni on myös dokumentoida tekemäni tulokset ja esittää ne muille. Itse opinnäytetyöni esittäminen tapahtuu Pop-up Oparissa. Siellä esitellään oma työ opettajille, oppilaille ja yhteistyötahoille. Sen jälkeen on kypsyyskokeen kirjoittaminen ja palautteen anti- ja saanti. Itse opinnäytetyöprojekti on valmis kokonaisuudessaan 30.11.2022.

Taulukko 1. Opinnäytetyöni tehtävä ja tavoite

TEHTÄVÄ	TAVOITE
<ul style="list-style-type: none"> • Kartoittaa Pellon matkailun kokonaistilanne • Miettiä alueen vetovoimatekijät • Analysoida käsitteitä ja tietoperustaa ja liittää ne Pellon vetovoimaisuuteen • Dokumentoida ja kirjoittaa raportti 	<ul style="list-style-type: none"> • Oppia uutta matkailualasta • Uuden tiedon löytäminen ja perustellusti liittäen sen Pellon alueen vetovoimatekijöihin • Saada aikaan tuotos ja tulos, jota voi kehittää eteenpäin

Tässä opinnäytetyössäni olen miettinyt ja analysoinut Pellon matkailua teoreettisesti ja ongelmanratkaisullisesti. Olen käyttänyt erilaisia menetelmiä kerätäkseni lisää tietoa Pellon nykytilasta. *Benchmarkingin* avulla sain ideoita, miten Pellon matkailua voisi elvyttää muiden paikkojen tavoin, ja miten alue voisi hyödyntää niitä. *Innovaation tuottamisen* avulla sain mietittyä

kehittämismuutoksia, jotka voisivat olla hyviä Pelloon. Pellon alueen vetovoimatekijöiden rinnalle olen ottanut Ruotsin Pellon, Tornion ja Helsingin, joiden tarkoituksena on kertoa, millaisia vetovoimatekijöitä siellä on, ja miten voisin yhdistää ne Pellon alueeseen. Rajasin työni koskemaan vain muutamia tunnettuja pellolaisia vetovoimatekijöitä, kuten kalastusta ja luontopolkuja.

2 MATKAILUN VETOVOIMATEKIJÄT

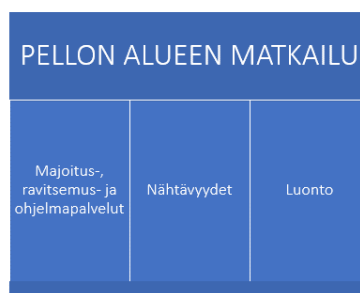
Vetovoimalla (*attraction*) tarkoitetaan jotakin fyysistä paikkaa, eli esimerkiksi Los Angelesia, tai ympärillä olevaa kohdetta, vaikkapa Hollywood Sign Los Angelesissa, joilla on vetovoimatekijöitä. Ne ovat subjektiivisia, eli jokaisella on oma mieltymys mitä haluaa kokea ja mihin matkustaa. Matkailun vetovoimaisuuteen liitetään asioita ja ilmiöitä, jotka saavat matkailijan kiinnostumaan kohteesta (Verhelä 2017, 138.) Alueen vetovoimaisuuteen vaikuttaa monta tekijää. Niitä ovat mm. matkailun resurssit, toisin sanoen kohteen *luonto, infrastruktuuri sekä historiallis-, kulttuurinen ja sosiaaliset voimavarat* (Dapkus & Dapkute 2015, 295). Moni on kiinnostunut alueiden historiasta, ja haluavat tietää miksi ja milloin on mitään tapahtunut kauan aikaa sitten, ja miten historia näyttäytyy nykyaikana. He etsivät historialliset kohteet ja etsivät mielensä tiet menneisyyteen. Luonto on aina ollut yksi merkittävimmistä haluista matkustaa. Suurkaupunkien ihmiset hullaantuvat erilaisesta luontomiljööstä haluten virkistäytyä ja vaan olla. Luonnon monimuotoisuus on hämmentävää ja monissa eri maanosissa erilaista. Maailma on globalisoitunut ja ihmisiä on kaikkialla. Matkailija voi olla kiinnostunut omista sukujuuristaan ja voi haluta sen takia syntymämaahan. Samalla hän oppii maansa kielen, tavan ja kulttuurin, ja on kiinnostunut palaamaan takaisin.

2.1 Pellon alue matkailun näkökulmasta

Pellosa asuu tällä hetkellä noin 3300 asukasta. Pello sijaitsee Länsi-Lapissa, Ruotsin rajalla. Sieltä on matkaa Lapin muihin keskuksiin, eli esimerkiksi Rovaniemelle ja Tornioon, 100 kilometriä ja 120 kilometriä. Pellon keskustan kautta kulkee valtatie kohti Kilpisjärveä ja Norjaa. Ruotsiin pääsee kävellen ja autolla sillan yli. Pello on hyötynyt tästä olemalla Ruotsin rajanaapuri. Suomesta pääsee helposti Ruotsiin ja toisinpäin.

Pellon alueella on jonkin verran matkailupalveluja, mutta niiden kehittäminen on vielä kesken. Pellossa on useampi majoitus- ja ravintolapaikka ja seitsemän erilaista luontopolkua, joissa voi hiljentyä ja rentoutua metsissä ja rannoilla. Pellon keskustassa olevalta Vihreältä pysäkiltä voi ostaa purtavaa ja matkamuisia. Pellon Jouksengin kautta kulkee napapiiri. Jouksengista saa erilaisia matkailupalveluja, ja siellä järjestetään suomalaisten ja ruotsalaisten välinen avantouintikilpailu. Talvisin vierailija voi siirtyä Ruotsin puolelle Napapiirin jäätietä pitkin. Pellon alueen suosituimpia nähtävyyksiä ovat talviurheilukeskus Ritavalkea Resort, pellolainen luontokohde Jaipaljukka sekä Everstin Piilo, joka on historiallinen kohde. Kulttuurikohteista mainittavia ovat Pellon kirkko, olympiavoittaja Eero Mäntyranan museo sekä Kotiseutumuseo. Pello on nimetty Suomen kalastuspääkaupungiksi, jossa isoja lohia voi kalastaa kesällä ja talvella (Travel Pello 2022a.)

Pellon alue on viime vuosina kärsinyt tappiota. Syynä voi olla vähäinen asukasluku, liian vähän matkailijoita, syrjäinen sijainti, Euroopan poliittinen tilanne tai huono taloustilanne. Covid-19 pandemia on vaikuttanut myös Pellon liiketalouteen. Matkailijoita ei ole ollut entiseen tapaan, joten yrityksiä on vähentynyt, ja pystyssä oleville on ollut raskasta saada uusia asiakkaita. Mikäli Pellossa pystyttäisiin tuottamaan enemmän matkailupalveluita- ja tuotteita, siitä tulisi hyvä matkakohde. Pellon alueen matkailu vaatii kehittämistä, joten myös tässä opinnäytetyössäni otin esille kehitettäviä ajatuksia. Näitä voisivat olla innovatiivinen ajattelu ja sen myötä kehitetyt ehdotukset, kuten teemalliset tapahtumat sekä luonto ja siihen liittyvät elementit.

Kuvio 2. Pellon alueen matkailu

2.2 PELLON VETOVOIMATEKIJÄT

2.2.1 Luontomatkailu

Luontomatkailuun liitetään yleensä aktiviteetteja, joita voi harrastaa ulkona liikkuen metsissä. Tällaisia lajeja voivat olla esimerkiksi *vaeltaminen*, *lumikenkäily*, *hiihtäminen* ja *marjastaminen* (McLaren 2003, 91.) Moni haluaa paeta kaupungin hälinästä ja lähteä luontoon ja luonnonkauniisiin ympäristöihin, joissa voi ladata akkuja ja rauhoittua. Itse luontomatkailun käsite on subjektiivinen, koska se tuo erilaisia asioita matkailijoille, ja kaikilla on erilainen syy viettää aikaa luonnossa. Luonto on mahdollisimman vähän rakennettu miljöö, jonne ei rakenneta turhaan asutusta ja mökkejä, ja sitä pyritäänkin suojelemaan esimerkiksi hakkuilta ja kaikilta ympäristösaasteilta (Järviluoma & Saarinen 2001, 139). Monet hakevat elämyksiä luonnosta ja uutta henkistä kapasiteettia. Joitakin kiinnostaa metsien historia ja sen muinaismerkkikohteet. Ulkomaalaiset ihmettelevät suomalaisten metsien paljoutta, jotka ovat hyvin hoidettuja ja niitä riittää kaikkialla. Luonnonsuojeluviranomaiset ja luonnonsuojeluaktivistit taistelevat luonnon puolesta, jotta ne säilyisivät hyväkuntoisina, ja että meillä kaikilla olisi mahdollisuus nauttia metsän antimista.

2.2.2 Kalastusmatkailu

Pello on nimetty Suomen kalastuspääkaupungiksi. Siellä voi kalastaa lohta ja muita kaloja kesällä ja talvella, ja kaloja saa hyvin ja riittävästi. Itse kalastuspaikojen vetovoimaisuuteen kuuluu muun muassa alueen *virkestysvoima*, ja *kalastusjärjestettävyys*. Yleensä yritysten liikevaihto kasvaa, sillä kalastuksen yhteydessä käytetään majoitusta, ravintolapalveluja sekä kenties erilaisia ohjelmalveluja. Lisäksi alueen kaupat hyötyvät kalastajista, koska se ostavat elintarvikkeita kohteesta ollessaan siellä pidemmän ajan. Eniten kalastusmatkailuun menee rahaa polttoaineisiin, koska matkat voivat olla pitkiä. Kotimaiseen kohdekysyntään vaikuttavat monet asiat, joita ovat esimerkiksi *väestön suuruus*, *kalastajien määrää* ja *pyyntitavat*. Vaikka Suomessa ei ole paljonkaan asukkaita, kalastus on silti suhteellisen suosittua, ja sitä harrastaa

nuorista vanhuksiin. Kalastajien määrä saattaa nousta ja kalastuslupia myönnetään paljon. Kalastuksen yhteydessä voi nauttia luonnosta sekä muiden ihmisten seurasta, ja lopulta saada kalastettua herkullisia kaloja. Suosituimpia kalastuskohdemaakuntia Suomessa ovat *Lappi, Etelä-Savo sekä Keski-Suomi* (Pellikka, Pokki & Moilanen 2021.)

2.2.3 Luonnon virkistyskäyttö

Suomen luonnon virkistyskäyttömahdollisuuksiin luetaan monesti jokamiehenoikeudet. Kansalainen tai matkailija saa liikkua vapaasti luonnossa, kunhan noudattaa maamme jokamiehenoikeuksiin säädettyä lakia. Liikkuminen on sallittua metsissä ja yleisillä tiloilla, teltan saa pystyttää ilman että kysyy lupaa, kunhan se ei sijaitse yksityistontilla tai luonnon- tai kansallispuistoissa. Marjoja ja sieniä saa kerätä, mutta on tiedettävä niiden myrkyllisyys. Kansallispuistoissa ei saa autoilla, pyöräillä tai ajaa mopoilla, eikä koirat saa olla vapaana (Luontoon. FI 2022.) Virkistysmahdollisuuksien laatuun vaikuttavat *riittävyden tunne, saavutettavuuden mahdollisuus, metsien jatkuvuus sekä alueen erinomainen laatu* (Saarinen & Järviluoma 2002, 152–59). Riittävyydellä tarkoitetaan, että metsiä, ulkoilukenttiä ja viheralueita on tarpeeksi jokaiselle käyttää. Alueet tulisivat olla mahdollisimman lähellä tai hyvien kulkuyhteyksien päässä. Niistä pitäisi myös ottaa selvää esimerkiksi internetistä, ja selvittää myös onko kohde esteetön. Olisi hyvä, jos ihmiset voisivat tehdä erilaisia ja eripituisia kävelylenkkejä kohteissa, ja voisivat samalla kokea eriasteisia elämyksiä. Kaikkiin virkistyskohteisiin ei voida vaikuttaa, kuten esimerkiksi alueen *maaperään tai vesistöön*, mutta voi alueen *turvallisuuteen ja puhtauteen*.

2.2.4 Luonnon osuus Pellon vetovoimatekijöissä

Pellon alueella on kaksi koskea nimeltään Kattilakoski ja Kukkolakoski, jotka sijaitsevat Torniojoella. Miekojärvellä sijaitseva Orhinselänniemen hiekkasärkkä valittiin vuonna 2007 *Erä-lehden* äänestyksellä Suomen kauneimmaksi luonnonhiekkarannaksi. Sen sijainti on Pellon ja Ylitornion kuntien rajalla. Sinne pääsee patikoiden ja veneillen. Pellossa on yhteensä seitsemän erilaista luontopolkua, jotka vaihtelevat pituudeltaan, maisemaltaan ja vaatavuudeltaan. Lisäksi niissä on pala Suomen historiaa sodan ja urheilun merkeissä. Eeron polku

on suunniteltu hiihtäjä Eero Mäntyranan muistoa ja elämänvaiheita kunnioittaen, ja se sijaitsee 25 kilometriä Pellosta länteen kohti Rovaniemeä.

Everstin piilo- ja näköalapolussa ja luolassa everstiluutnantti Ragnar Nordström piti piilopaikkaa Toisen Maailmansodan jälkeen. Hän oli silloin maanpaossa poliittisista syistä. Tämä näköalapolku sijaitsee 30 kilometriä Pellosta napapiirin läheisyydessä. Pieskänjupukan näköalapolku on tarkoitettu fyysisesti hyväkuntoisille vaeltajille, koska siinä on kivuttava jyrkkää rinnettä kohti vaaran huippua. Huipulta on hienot maisemat kohti Miekojärveä. Luontonähtävyys Jaipaljukka on syntynyt jääkauden lopussa jään sulaessa. Tähän kohteeseen on olemassa opastettu kierros (Travel Pello 2022b.) Luontoelämysten lisäksi Pellon alue on hieno paikka tuntea luonnon revontulet talvisin, sillä Pello sijaitsee napapiirin tuntumassa.

Kuvio 3. Pellon alueen vetovoimatekijät

3 KESTÄVÄ KEHITYS

Kestävyyttä ajatellaan matkailun parissa monesti *ekologisena, sosiaalis-kulttuurisena, taloudellisena ja poliittisena kestäväenä kehityksenä* (Tervo-Kankare 2017, 238). Ekologisena kestävyden on pidettävä huolta maidemme metsissä ja luonnonvaroista, jotta tulevat sukupolvemmekin saisivat nauttia niistä. Metsien monimuotoisuus pitäisi säilyttää eikä hakkuita tehdä. Kaikille tulisi antaa mahdollisuus nauttia luonnonrauhasta, marjastaa ja sienestää. Ei saa saastuttaa ja roskat tulisi kerätä. Olisi hyvä liikkua mieluummin jalan tai pyörällä, ja varsinkin lentomatkailu ja risteilyillä käyminen, olisi hyvä lopettaa.

Sosiaalis-kulttuuriseen kestävyteen kuuluvat esimerkiksi historia ja sen vaaliminen ja ottaminen siitä selvää sekä alueen autenttisuudesta, eli aitoudesta. On selvää olla loukkaamatta alkuperäisväestöä ja on tärkeää antaa heidän vaalia omaa historiaansa ja antaa heidän toimia omat kansan arvojensa mukaan. Taloudellisessa kestävydessä olisi hyvä olla velkaantumatta. Valtiossa olisi hyvä syntyä pitkäaikaisia työpaikkoja, ja sesonkityöpaikat pitäisi vähentää, koska ne kuluttavat paljon ihmisten energiaa olemalla epäsäännöllisiä ja huonosti palkattuja. Valtion huono rahatilanne voi eskaloitua ja aiheuttaa sisäistä epävakautta. Siitä seuraa valtion ihmisten välinen epätasa-arvo. Suomen perusinfrastruktuuria pitäisi kehittää siten, että saavutettavuus olisi hyvällä mallilla koko maassa, joka myös toisi valuuttaa yrityksille ja maahamme. Kotimaisia ja ulkomaalaisia matkailijoita tulisi valistaa matkailun hyvistä ja huonoista vaikutuksista.

3.1 Kestävä matkailu Pellossa

Pellon kunta on kestävällä pohjalla, joten myös sen vetovoimatekijöillä on varaa uudistua ja kehittyä. Pello sijaitsee luonnonkauniilla alueella, jossa virtaa Miekojärvi ja Pellon kunta on osa Tornionjokilaaksoa. Miekojärven ympäristö on siistiä uimarantoinen ja metsinen, jonka ansiosta siellä voi uida, kalastaa ja vaeltaa miettimättä, kuinka saasteita alue on. Luontokohteista pidetään hyvää huolta, jotta myös meidän jälkeemme kaikki saisivat oman luontokokemuksen- ja elämyksen. Pellon alue on vanhaa, ja alue on hyvissä väleissä Ruotsin kanssa. Pellolla on paljon yhteystyötä Ruotsin kanssa. Suomen ja Ruotsin välinen

liikenne on tiuhaa ja suomalaisten ja ruotsalaisten välisiä perheitä on myös Pellon alueella. Pellolaisten mieltymysten olla Suomen kalastuspääkaupunki on aitoa ylpeyttä, koska alueella kalastetaan paljon. Pellon kunnan talous ei ole aina ollut positiivisella pohjalla, ja Pellostä on muuttanut ihmisiä pois huonon talouden ja työpaikkojen riittämättömyyden takia. Muuttotappiokunnasta huolimatta Pellon alueella on uusia yrityksiä, erilaisia vetovoimatekijöitä ja alati tulevia majoitus- ja ravintolapalveluja (Travel Pello 2022.)

4 SAAVUTETTAVUUS

Saavutettavuuden (*accessibility*) tarkoituksena on antaa kaikille ihmiselle mahdollisuus käyttää samoja tuotteita ja palveluja (Gillovic & McIntosh 2020). Tämä voi olla haasteellista näkö-, kuulo tai liikuntarajoitteisille. He eivät voi käyttää samanlaisia matkailupalveluja, kuten ns. normaalit ihmiset. Tällaisia matkailupalveluja ovat monet ohjelmapalvelut, joissa vaaditaan kiipeilyä, kovaa vauhtia, tasapainoilua, tai mitään sellaista, jota ei voi kokea ilman avustajaa. Heitä ei monestikaan kuunnella suunnitellessaan ohjelmapalveluja, joten he eivät niihin osallistumaan.

Saavutettavuus tarkoittaa myös infrastruktuuria, eli miten ja miten hyvin ihminen pääsee paikasta toiseen. Liikennejärjestelmän ansiosta ihmiset kulkevat helposti esimerkiksi lapset koulun ja vanhukset terveyskeskusten välillä. Saavutettavuuden eri näkökulmia ovat muun muassa *kansainvälinen, alueellinen tai sosiaaliluokkainen*. Ulkomaille lähtiessä saavutettavuus tulee kyseeseen silloin, kun mietitään erilainen tapoja matkustaa sinne. Kohteen infrastruktuuri myös määrittäminen hyvin kohteessa voi liikkua ja miten hyvin palvelut löydetään. Alueellisessa saavutettavuudessa etäisyys on otettava myös huomioon, jossa pääosissa on kulkuneuvo. Vaikka alue on pieni, esimerkiksi kaupat ja pankit voivat olla kaukana. Sosiaaliluokkaisen saavutettavuuden erona on monesti hinta. Varakkaat ihmiset pystyvät matkustamaan kaikkialle autolla, eikä heille ole raha esteenä. Köyhemmät liikkuvat paikallislinja-autoilla tai kävellen, joten heillä menee kauemmin saapua paikalle (Tieto.Traficom 2021.)

4.1 Pellon saavutettavuus

Pellon keskustassa on suhteellisen pieni ja kaikki sen tärkeimmät kohteet sijaitsevat siellä. Keskustassa sijaitsee pankki, ruokakaupat sekä majoitus- ja ravitsemisliikkeitä. Hieman etäältä löytyy luontopolut ja kalastuspaikat. Kaikki ovat kuitenkin aika lyhyen matkan päässä, joten varsinaista autoa ei ehkä tarvitse. Liikunta- ja muut rajoitteista voivat tarvita takseja tai muita kulkuneuvoja liikkumiseen. Heille annetaan myös avustuksia liikkumiseen ja sujuvaan elämiseen. Itse Pelloon pääsee hyvin julkisilla kulkuneuvoilla. Pellon sijainti on hiukan syrjässä, joten etäisyydet ovat pitkiä. Pelloon pääsee henkilöautolla, taksilla, junalle, linja-autolla sekä lentäen. Matkahuolto myy matkoja Pelloon kaksi kertaa päivässä, juna-asema on sijoitettu Pellon keskustaan, ja Pellostä juna ajaa Kolariin asti. Lähimmät lentoasemat sijaitsevat Kemissä sekä Ruotsin Luulajassa, jonne on matkaa 210 kilometriä. Taksipalvelut löytyvät Pellon Taksiaseman kuntakeskuksesta. Vaivattomin tapa liikkua Pelloon on henkilöauto (Travel Pello 2022c.)

5 ESTEETTÖMYYS

Esteettömyys (*liberty*) tarkoittaa vapaata ja helppoa pääsyä, minne haluaa rajoitteista huolimatta. Esteettömyyden tärkeimmät mittarit ovat *kulttuuriset-, fyysiset-, sosiaaliset ja poliittiset tekijät*, jonka vuoksi ketään ei saa syrjiä (Jutila & Harju- Myllyaho 2017, 224–225). Ihmistä tulisi kohdella samalla tavalla ihonväristä, uskonnosta tai asuinpaikasta huolimatta. Ihmisen henkiset- ja fyysiset rajoitteet pitäisi ottaa huomioon esimerkiksi rakennuksia tehtäessä ja palveluita suunnittelussa. Näkö- ja kuulovammaisille tulisi tarjota palveluita, joissa he voisivat toimia itsenäisesti. Liikuntavammaisille pitäisi olla mahdollisuuksia liikkua pyörätuolilla vaivattomasti. Myöskään henkisistä sairauksista kärsivien ihmisten ei tulisi olla huolissaan muiden mielipiteistä, ja heille pitäisi järjestää palveluja, joissa he voisivat kertoa sairauksistaan avoimesti ja rehellisesti.

Poliittinen esteettömyys tulee ilmi tapauksissa, joissa poliittinen vanki joutuu kärsimään mielipiteensä takia, tai että tietyn maan kansalaiset eivät pääse kaikkiin muihin, jos maa on nimitetty epävakaaksi. Myöskään taloudellinen tilanne

ei saa olla esteenä toiminnalle. Digitaalisuus on tuonut uusia mahdollisuuksia maailmassa (Kemppainen 2020, 221). Lähes kaikki maailmalla pystyvät nykyään käyttämään tietokonetta ja internetiä rajoituksistaan huolimatta. Verkkosivuilla palvelut ovat monikielisiä, tekstin kokoa voi zoomata ja on voi olla mahdollisuus tekstin kuulemiseen. Näkövammaisille on mahdollisuus pistekirjoitukseen. Kaikki tapahtuu nykyään internetissä: sosiaaliset suhteet, pankkipalvelut, työpaikan sähköiset asiat, ruoan tilaaminen, virastoasiat, kulkuneuvoliput.

5.1 Pellon esteettömyys

Pellon internetsivut (www.travelpello.fi) ovat hyvät ja mielenkiintoiset. Teksti on iso, kuvat ovat isoja ja selkeitä ja sivuilla ei ole liikaa tekstiä. Sivuilla voi asioida mm. suomeksi, ruotsiksi, englanniksi, saksaksi ja kiinaksi, mikä tuo hyvin saavutettavuutta. Sivuilta pääsee kunnan Facebook-, Instagram ja YouTube-sivuille. Ne käynnistyvät vaivattomasti. Esteettömyyden tekoon on panostettu. Pellon luontopolut eivät ole esteettömiä, sillä ne kulkevat metsissä ja hiekkarannoilla. Kävely ja vaeltaminen ei sovi liikuntarajoitteisille tai pienille lapsille. Kalastaminen sopii vain aikuisille ja teini-ikäisille sen tekniikan takia. Pitää osata käyttää virveliä, ja on tulisi olla hyvä tasapaino. Talvisin kalastuspaikat voivat olla liukkaista. Museoissa tulisi olla rampit pyörätuolipotilaille. Monien suosimille husky- ja porosafarille pääsee lapset aikuisten kanssa, aikuiset itse sekä liikuntarajoitteiset. Suomen ja Ruotsin väliseen avantouimakisaan otetaan vain aikuisia. Ravintolat ovat yleensä katutasossa, joten sinne on helppo mennä vaikkapa pyörätuolia. Johonkin majoituspalveluihin pitää mennä portaita (Travel Pello 2022.)

6 TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISMENETELMÄT

6.1 Innovaatioiden tuottaminen

Innovatiivinen tuottaminen ja innovaatiot yhdistetään monesti johonkin uuteen asiaan, keksintöön, ihmisen luovuuteen tai esimerkiksi yrityksen talouteen. Näillä elementeillä on tarkoitus yrityksen statuksen nostaminen ja sitä myötä yrityksen kilpailukyvyyn parantaminen ja paremman liiketuloksen saaminen. Liike-elämässä on tärkeää *parantaa palveluja ja tuotteita lisäämällä niiden kysyntää ja samalla pienentämällä kuluja*. *Innovatiivinen palvelu on yleensä yrityksen tuote, jolla saa taloudellista hyötyä*. Tällainen voi olla periaatteessa mikä tahansa oma ja erilainen tuote esimerkiksi aikoinaan sähköhammasharjat ja älypuhelimet.

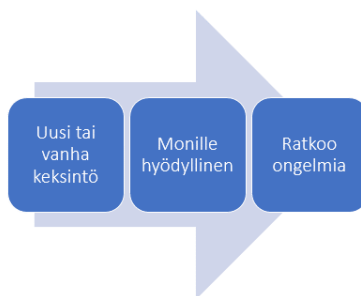
Innovaatioita voi olla monen erityyppistä ja niitä voi syntyä eri tavoin. Monesti se syntyy muiden kanssa yhdessä. Se voi olla jo olemassa tuote, jota kehitetään ja viimeistellään eteenpäin, esimerkiksi internet, jokin vähitellen syntyvä ajatus tai joku suunnaton keksintö esimerkiksi sähköiset palvelut internetissä. Näihin käytetään innovaation tutkimista ja esimerkiksi heikkoja signaaleja. Yleensä innovaatioita kehitetään oman ajatuksen viemistä eteenpäin, ja siinä olevan tiedon tuottamista ja prosessointia. Innovaatioiden tuottamiseen käytetään monia yhteisöllisiä ideointimenetelmiä, kuten esimerkiksi aivoriihiä, toivetekniikkaa sekä kuusi ajatteluhattua (Ojasalo ym. 2015, 82–83.)

6.1.1 Innovaatioiden syntyminen

Innovaatioajatus on yleensä joko yhtäkkinen tai pitkään mietitty. Ajatuksen saatuaan, siitä tulee miellelyhtymiä joihinkin asioihin, jolloin innovatiivinen ajattelu alkaakin tuntua tärkeältä ja aina olevalta keksinnöltä. Innovaatio tulisi olla omaperäinen ja monille sopiva. Sillä olisi olla hyötyarvoa, eli esimerkiksi yritys saa sen avulla liiketalouden paremmalle tasolle samalla auttaen kuluttajaa avun saamiseen. Sen tulisi myös ratkoa ongelmia johonkin konkreettiseen ongelmaan

esimerkiksi terveydenhuolto-ongelmiin ja sitä myötä vaikkapa uniapneaan tarkoitettu laite, jonka avulla asiakas saa paremmin hengitettyä yön aikana.

Innovaatioita keksitään harvoin yksin, ja niitä mietitään yleensä ryhmissä. Ryhmissä on erilaisia roolia, jotta innovaatio olisi mahdollisimman monipuolinen ja tehokas. Rooleissa on yleensä erilaisia ihmisiä eri ikineen, taustoineen ja mieltymyksineen. Ajatuksena on saada aikaan idea tai keksintö, jonka kautta ryhmäläiset miettivät yhdessä sen mahdollista ilmiötä, ja miten se voisi toimia yhteiskunnassa. Innovaatiota testataan usein aidoille kohderyhmille, jolloin nähdään sen teho ja vaikutus, jonka kautta sitä voi vielä muuttaa. Innovaatiota myös kokeillaan ulkopuolisille ryhmille, jotka osallistuvat mielellään omasta tahdosta ja kiinnostuksen myötä. Testauksen jälkeen osallistujat voivat antaa innovaatiosta palautetta, joka suoritetaan vaikkapa kyselyin sekä haastatteluin (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2020.)

Kuvio 4. Innovaation olemus (Humanistinen ammattikorkeakoulu 2020)

6.2 Benchmarking

Benchmarking, eli vertailuanalyysi, on yksi yritysten strateginen työkalu, jonka avulla yritykset voivat vertailla toimintaansa kilpailijoihin ja ottaa heistä mallia. Sen tarkoituksena on tehdä vertailuja toisiin vaikkapa yrityksiin ja heidän parhaisiin puoliinsa ja sitten liittää se itseä koskevaan aiheeseen. Vertailua

tehdessään on tärkeää myös samalla oppia lisää ja kritisoida omaa oppimistaan. On hyvä kysyä mitä, miksi ja milloin, kun on vertaamassa omaa tai muiden toimintaa. On tärkeää tiedostaa omat heikkoudet ja vahvuudet ja samalla korjata niitä paremmaksi. Benchmarkingin prosesseina on löytää oma kohde, jonka jälkeen sitä voi verrata muihin saman tapaisiin kohteisiin, esimerkiksi yrityksiin ja heidän tuotteisiinsa ja palveluihin. On oltava tavoitteita ja ne on syytä miettiä hyvissä ajoin ennen kuin alkaa toimia. On hyvä huomata, miten eri yritykset toimivat ja miten he tekevät asiat, jonka jälkeen voi päättää itse oman toimintatavan, ja miten se toimii parhaiten käytännössä ja omassa toiminnassaan. On myös otettava yrityksistä toiminnasta mallia, jota voi prosessoida omassa aiheessa eteenpäin (Proakatemia 2019.)

Kuvio 5. Benchmarkingprosessi (Proakatemia 2019)

Benchmarkingin tarkoituksena on myös vertailla esimerkiksi jonkin yrityksen internetsivuja ja sen menetelmiä käyttämällä olennaisia ja itselleen sopivia tietoja ja tilastoja. Tällaisia voivat olla esimerkiksi tuotetiedot ja miten se on pärjännyt markkinoilla. Tarkoituksena on löytää kohteen vahvuudet, jonka kautta sitä voi vertailla omaan yritykseen, jonka jälkeen itse vertailu aloitetaan. Kohde ja vaikkapa sen internetsivut on oltava ajankohtaisia ja tärkeitä tietoja antavia (Weber, Saelens, Cannoodt, Soneson, Hapfelmeier, Gardner, Boulesteix, Saeys& Robinson 2019.)

Benchmarkingia käytetään erilaisiin ja eri yritysten toimintatapoihin, brändeihin ja tuotteisiin. Tällaisia voivat olla esimerkiksi yrityksen talousasiat, yrityksen imago ja brändi sen tuomat aistittavat elementit, kuten logo ja värit, sekä tuote, jota vertaillaan. Benchmarkkausta on monia erilaisia esimerkkejä, kuten esimerkiksi *parhaita käytänteitä omaksuva*, - *kilpailullinen*- ja *eksplisiittinen benchmarking*. Vertailuanalyysi auttaa löytämään ja miettimään oman toimintansa tekemiset, eli *Vahvuudet*, *Heikkoudet*, *Mahdollisuudet* ja *Uhat*. Näitä elementtejä voi käsitellä myös SWOT-analyysissä (Meltwater 2021.)

Minulla on tarkoituksena tehdä benchmarking Pellon, Tornion ja Helsingin välillä, jotta huomaisin niiden hyvät puolet, ja miten niitä voisi soveltaa Pellon alueella. Pellon alueella on matkailullisia vetovoimatekijöitä, joita pitäisi kehittää, ja samalla miettiä mistä matkailijat pitävät, miten niitä saisi lisää alueelle ja miten vetovoimatekijät voisivat olla ympärivuotisia. Tornion valitsin kohteeksi, koska se on myös Ruotsin rajanaapuri ja yhteistyö Ruotsin kanssa sujuu hyvin. Siellä on myös luontoon liittyviä aktiviteetteja ja luontopolkuja. Tornio on Pellon tapaan Länsi-Lapissa ja sijaitsee Tornionjokilaaksossa. Etäisyys niiden välillä on 120 kilometriä ja paikkojen välillä kulkee autoja ja linja-autoja. Toinen vertaavani kohde on Helsinki, koska se on Suomen suurin kaupunki, ja jossa kaikki palvelut pelaavat. Siellä on paljon vetovoimatekijöitä, joita on osattu suunnitella ja kehittää ne kaupunginasukas- ja matkailijaystävälliseksi. Vertasin myös Ruotsin Pelloa saadakseni tietää Pellon ja Ruotsin Pellon välisiä suhteita. Otin kohteeksi myös Suomen ja Ruotsin ja luonnon verstaakseni niiden tuloksia Pelloon.

6.2.1 Vertailukohteina Ruotsin Pello, Tornio ja Helsinki

Länsinaapurisamme Ruotsissa on myös Pello- niminen pikkuinen kylä. Se sijaitsee heti Suomen ja Ruotsin valtakuntarajojen Ruotsin puolella. Sinne pääsee Pellon kunnasta siltaa pitkin. Se kuuluu Norrbottenin lääniin, ja kuuluu osana Övertorneåän. Kylässä toimii muun muassa elintarvikekauppa ja kahvila. Asukkaita siellä on reilut 3300, ja siellä puhutaan suomea, ruotsia sekä suomen kielen murretta, eli mäen kieltä. Se on tuttu kieli myös Suomessa asuvilla Tornionjokilaakson asukkaille. Suomen ja Ruotsin Pellot tekevät arvokasta yhteistyötä varmistaakseen monipuolisen matkailun. Heillä on yhteinen internetsivusto sekä suomen että ruotsin kielellä. Sieltä näkee tietoja kummastakin paikasta, mutta internetsivut ovat suunniteltu enemmän Suomen Pelloa koskevaksi. Suomalaisten ja ruotsalaisten kesken järjestetään joitakin tapahtumia esimerkiksi avantouintikilpailu ja Poikkinainti-ajot, joka on suuri ja suosittu moottoriajonauvotapahtuma Pellossa ja sen ympäristössä (Travel Pello 2022).

Tornio sijaitsee Länsi-Lapissa Ruotsin rajalla. Tornio ja Ruotsin Haaparanta ovat kaksoiskaupunkeja ja siellä puhutaan sekä suomea että ruotsia. Torniossa asuu noin 21 000 ihmistä ja Ruotsin puolella Haaparannassa 4800. Tornioista on matkaa seuraaviin isompiin kaupunkeihin, Ouluun 130 kilometriä ja Rovaniemelle 120 kilometriä. Torniossa on paljon kulttuuria ja siellä on museo ja taidemuseo. Siellä järjestetään erilaisia tapahtumia, kuten markkinoita ja Happy New Twice-uudenvuodenjuhla. Torniossa on tenniskenttä, frisbeegolfkenttä, uimarantoja ja retkeilyreittejä, joilla voi pysähtyä laavoilla tai ihmetellä lintuja lintutorneista. Talvisin Torniossa voi hiihtää ja luistella (Tornio 2022.) Torniossa ja Haaparannassa on paljon yhteisiä toimintoja, jotka yhdistävät kaupungit. Siellä on monia majoitus- ja ravitsemuspalveluja, erilaisia taidemuseoita- ja näyttelyitä, Suomen ja Ruotsin historiaa sekä monenlaisia aktiviteetteja, joita voi harrastaa, kuten melontaa, golfia ja kalastusta (HaparandaTornio 2022).

Noin 660 000 asukkaan Helsinki on Suomen pääkaupunki ja se sijaitsee Uudenmaanlänissä Itämeren rannikolla. Siellä järjestetään suurimmat tapahtumat ja se on yksi maamme vetovoimaisimmista paikoista. Helsingissä tapahtuu koko ajan, ja matkailija voi nauttia mitä erilaisimmista elämyksistä. Meristä rantaviivaa on paljon, majoitus- ja ravintolapalvelut ovat uniikkeja, tapahtumia järjestetään pitkin vuotta ja nähtävyyksiä on paljon (My Helsinki 2022). Kaupungissa sijaitsevat yleisimmät pankit, kaupat ja muut palvelut, sekä se on Suomen hallinnollinen keskus. Helsingissä on luonto lähellä, ja siellä voi veneillä, kalastaa sekä nauttia metsäisistä luontopoluista. Helsingissä on 15 erilaista luontopolkua sekä mielenkiintoisia retkiä kaupunkiin ja lähialueille (Helsinki 2022).

6.2.2 Vertailussa Suomi ja Ruotsi ja luonto

Suomella ja Ruotsilla on tunnetusti hyvät välit. Molemmat ovat demokraattisia, suvaitsevia, taloudeltaan vakaita ja koulutettua kansaa. Meillä on yhteinen historia, jonka takia toinen kotimaamme kieli on ruotsi. Haimme maaliskuussa 2022 yhdessä sotilasliitto Natoon Venäjän hyökättyä Ukraina. NATO toisi turvaa ja sotilaallista vakautta maihimme. Tornion kaupunki on hyötynyt siitä

rajanaapurimme Ruotsin ja Haaparannan takia. Ne ovat todellakin kaksoiskaupunkeja, jotka tekevät kaiken yhdessä toisiansa tukien. Ruotsin puolella toinen asiointikieli on suomi, ja Suomessa ymmärretään ruotsia. Kaupunkien internetsivuilla mainostetaan kumpaakin kaupunkia. Ruotsin puolella on helppo matkustaa, sillä siellä käy eurot, ja voit tehdä ostokset käteisellä. Pellon kunnan rajanaapuri Ruotsissa on Pello. Heilläkin on hyvin yhteistyötä ja toimivat hyvin yhteen. Suomen Pellon internetsivuilla on tietoja Ruotsin Pellostä. Pellon kunta ja Ruotsin Pello ovat asukasluvuiltaan pieniä, joten alueelle ei kannattaisi rakentaa kauppakeskuksia, elokuvateatteria ja paljon matkailupalveluja, sillä ne eivät olisi liiketaloudellisesti kannattavia. Sen sijaan yhteistyötä Ruotsin Pellon kanssa voisi tiivistää keksimällä vielä enemmän toimintaa, joista kumpikin hyötyisi, ja josta tulisi lisää vetovoimatekijöitä alueille. Sinne voisi luoda esimerkiksi markkinoita, jossa olisi suomalaisia ja ruotsalaisia tuotteita, joita kansalaiset ostaisivat, ja tulisivat ostamaan niitä kauempaakin. Myös erilaisia musiikkiulkokonsertteja voisi harkita kesällä tai yhteisiä lyhyitä retkiä Suomen ja Ruotsin kaupunkiin. Ennen kaikkea markkinointia pitäisi viedä eteenpäin, ja mainostaa varsinkin kalastusta, sillä se on tuttu, ja sen tuomana Pelloon tulee enemmän matkailijoita.

Sekä Pellossa, Torniossa ja Helsingissä voi kalastaa. Pello on kuitenkin asiassa erilaistunut, koska se on nimetty Suomen kalastuspääkaupungiksi ja siellä voi kalastaa myös talvisin, kuten ei esimerkiksi Helsingissä. Pellon kalastusta pitäisi markkinoida enemmän pitkin Suomea, joka toisi kunnalle enemmän tuottoa ja näkynyttä.

Pellolle, Torniolle ja Helsingille on yhteistä luonto ja lukuisat luontopolut. Toisin kuin Helsingissä, Pello ei ole niin pitkällä niiden esittelyssä internetsivuillaan. Helsingin luontopolut on esitelty erikseen ja kerrottu yksityiskohtaisesti sen sijainnista, vaatavuustasostaan ja sinne tekevästä retkistä. Paikka on myös merkitty kartassa, jossa kerrotaan, miten sinne pääsee suoraan, ja missä kaupunginosissa ne sijaitsevat. Siellä on myös merkitty opasteet ja luontopoluista pidetään hyvää huolta. Myös Torniossa on luontopolkuja ja paljon luontoa, mutta toiminta on enemmän keskittynyt luontoaktiviteetteihin ja urheiluun, kuten melontaan, koskenlaskuun sekä golfiin. Helsingissä järjestetään retkiä myös

lähialueille, jossa voi nauttia luonnonrauhasta ja antimista. Lisäksi siellä on teemoihin liittyvää luontomatkailua eri vuodenaikoina.

Benchmarkingin tulokset Pellon alueen matkailuun voivat olla positiivisia. Alueen matkailun näkökulmasta taloudellinen osuus ja sen toteuttaminen voi olla haastavinta. Muun muassa tapahtumat ja niiden järjestäminen vaativat pääomaa, aikaa ja resursseja. Pello pienenä paikkakuntana ei tarvitse suuria tapahtumia samalla tavalla kuin esimerkiksi Helsinki, jonka jo kaupungin elinkustannukset ovat korkeat. Tapahtumissa ja kävelykierroksilla tarvitaan lisää työvoimaa, ja tämän tyyppisiin töihin voisi osallistua nuoretkin osa-aikaiset sesonkityöläiset. Näin heille tulisi lisää työkokemusta ja oppia omalta alaltaan. Myös alueen oppiminen ja oman identiteetin ja kotiseudun asioista kiinnostuminen voisi olla syy tehdä työtä. Liiketalouden näkökulmasta tapahtumani ovat epäsuotuisat, mutta jos niistä tulisi positiivisia palautteita, yritykset voisivat tulla mukaan seuraavallakin kerralla.

1 7 TULOKSET JA TUOTOKSET

Opinnäytetyössäni menetelminä käytin benchmarkingia ja tutkimusmenetelmä käytin innovaatioiden tuottamista. Valmis opinnäytetyö kirjoitetaan, raportoidaan, analysoidaan ja dokumentoidaan sähköisesti ja kirjallisesti. Tein opinnäytetyöni kotona, joka myös sen valmiiksi tultua esitetään oppilaille, opettajille sekä toimeksiantajille. Tulen saamaan kirjallisen arvioinnin, sekä minun pitää tehdä myös itsearviointi. Opinnäytteeni oli tutkimuksellista kehittämistä. Siinä on tärkeää erilaisten käytäntöjen ratkaiseminen, uudenlaisen tiedon kehittäminen sekä sen kriittinen arviointi sekä käytännön tasolla että teoreettisesti. Siinä käytetään eri menetelmiä, joita pohditaan eri kirjoitusvaiheissa. Tutkimusmenetelminä benchmarking ja innovaatioiden tuottaminen sopivat opinnäytetyöhöni, koska mm. opinnäytetyöni avulla hankkeen työntekijät saavat uutta tietoa, jota se voivat käyttää muissa hankkeissa, ja voivat saada erilaisia näkökulmia Pellon vetovoimaisuuden kehittämiseen. Jos hanke onnistuu ja matkailijoita saapuu, myös pellolaiset yritykset saavat talouskasvua.

Euroopan poliittisen kriisin takia myös Suomessa kärsitään inflaatiosta. Ruoka, sähkö ja asuminen ovat kallistuneet, joka näkyy matkailutilastoissa. Jotta matkailijoita tulisi myös Pellon, olisi keksittävä ja mietittävä miten asian hoitaisi. Alueelle voisi järjestää teemallisia kävelykierroksia vaikkapa joulun aikoihin. Matkailijoiden mahdollinen huonon taloustilanteen vuoksi kierrokset tulisi olla mahdollisimman edullisia, ja suunnitella ne niin, että sää ei olisi esteenä. Myös kalastuksen rinnalle tulisi keksiä, vaikka rocktapahtuma kesäisin viimeisten kalastuspäivien jälkeen, jossa esiintyisi tunnettuja artisteja. Tämä kokoaisi kalastajat yhteen ja Pellon alueelle tulisi uutta asiakasvirtaa. Pellon saavutettavuus on hyvä, ja sinne pääsee kaikilla ilmansuunnista ja monilla eri kulkuneuvoilla, joten infrastruktuuri on kohdillaan. Myös esteettömyys ei ole

ongelmana muuta kuin luontopoluilla ja näkö, - kuulo- ja liikuntarajoitteellisille. Heitä varten tulisi kehittää palveluja, ja miettiä mitä he haluaisivat matkailussa ja miten heitä tulisi palvella.

KEHITYSIDEA	SISÄLTÖ	AJANKOHTA	HYÖTY
Teemalliset kävelykierrokset	Kävelykierroksia alueen tunnetuimmilla paikoilla Teemoina esim. Halloween, joulukin, historia	Ympäri vuotinen	Uuden oppiminen Oman kotiseudun tunteminen Uudet matkailijat
Ulkoilmakonsertti	Kalastuskauden jälkeinen tapahtuma Vetonauloina tunnettuja artisteja	Kesäisin	Yhdessä olo Muihin tutustuminen Tuleva traditio
Markkinat	Esimerkiksi Ruotsin kanssa yhteistyönä olevat tapahtumat Kotimaisia ja ulkomaalaisia tuotteita Markkinoinnin avulla kauempaakin väkeä	Sesongit	Uudet matkailijat Uudet ja omat tuotteet Kanssakäyminen ulkomaalaisen kanssa Kirpputori ja kierrätys Muiden Pellon alueen tuotteiden ja palveluiden esiintulo

Taulukko 2. Pellon alueen matkailun kehitysideoita

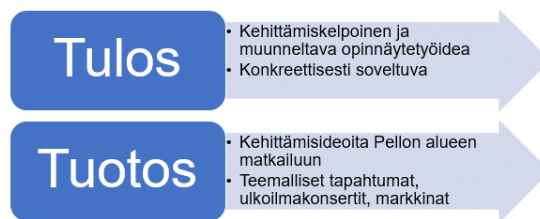
Työssäni olen yrittänyt olla luova ja ajatellut Pellon tilannetta ja miten sitä voisi kehittää eteenpäin. Yritin pyrkiä ennakoimaan tulevaa ja miten se voisi vaikuttaa Pellon vetovoimaisuuteen. Eniten kuitenkin hyödynsin arki ajattelua Pelloa ajatellen. En ole käynyt siellä enkä ole tiennyt paikasta mitään ennen opinnäytetyöni aloittamista. Pystyn vain kuvailemaan vetovoimaisia paikkoja ja sitä myötä luomaan teorian ja lukemani tekstien kautta. Jotta pystyisin ymmärtämään vetovoimatekijöitä ja niiden vaikutuksia matkailuun, minun tuli tutustua myös muiden kaupunkien tarjontaan ja mitä vetovoimatekijöitä siellä on ja miten he tuovat ne julki. Kohdepaikoiksi otin Ruotsin Pellon, Tornion ja Helsingin. Tuloksien ja tuotoksien tavoitteena on vastata opinnäytetyöni tehtävää ja tavoitteita ajatellen. Opinnäytetyöni tarkoituksena oli perehtyä Pellon alueen matkailuvetovoimatekijöihin ja kehittää niihin jotakin uutta, jotta kunta saisi lisää matkailijoita.

Hankkeeni tavoitteena on luoda ympärivuotinen tuote, ja josta tehdään digitaalinen esitys, joka sitten esitellään muille. Minulla oli tarkoitus auttaa heitä suunnittelussa muun muassa tämän työni avulla. Tehtävänäni minulla oli kartoittaa, suunnitella ja kehittää uutta tietoa, jolla Pello voisi kehittyä matkailupaikkakuntana. Tuloksen tarkoituksena oli luoda konkreettinen toimi, joka minulla olivat muutamat kehitysideoita Pellon matkailuun, joita olivat teemalliset kävelykierrokset, markkinat ja kalastukseen yhdistetty rocktapahtuma. Hankkeen suunnittelun ja digitaalisuuden avulla Pellon omat yritykset saavat liiketaloutta, jolla he voivat kehittää uusia palveluita ja menetelmiä samalla auttaen myös muita alueen yrityksiä. Kehitettävää on paljon ja yritysten pitäisi olla perehtyneitä ja pitkäjänteisiä toimien yhdessä, joka vaatii yhteistyötä ja ennakkointia tulevasta.

Tavoitteen saavuttamiseksi otin selvää Pellon alueen matkailun nykytilasta ja sen vetovoimatekijöistä. Määrittelin tietoperustaan varten matkailualan käsitteitä, joita olivat matkailu, vetovoimaisuus, kestävä kehitys, saavutettavuus ja esteettömyys. Niiden avulla loin Pellon alueen matkailun ja vetovoimaisuuden kokonaiskuvan, ja mietin millä tavoin ne esiintyvät juuri Pellossa. Opinnäytteeni tavoitteena minulla oli myös tarkoitus ja halu oppia uutta matkailualalta ja sen käytännöistä. Opin analysoimaan ja käyttämään alan tekstejä, joita sovelsin opinnäytetyöhöni, sekä käyttämään erilaisia käsitteitä yhdistäen niitä työhöni. Opinnäytetyöni tuloksena on hyöty hankkeelle, joka voi käyttää opinnäytetyössäni keräämääni materiaalia ja sen analyttisyyttä. Opinnäytetyöni tulos on käytettävissä oleva ja muunneltava tieto ja ideat alueen kehittämiseen. Mitään kehittämisideoistani ei ole kokeiltu eivätkä ne välttämättä sovellu Pelloon, mutta niistä voi saada idean tehdä asiat eri tavoin.

Tuotoksena olen saanut aikaan opinnäytetyön, joka on perehtynyt Pellon alueen matkailuun ja sen vetovoimatekijöihin. Olen käyttänyt benchmarkingia analysoimalla muiden kuntien ja paikkojen, eli Tornion, Ruotsin Pellon ja Helsingin, vetovoimatekijöitä ja innovoinut keskeisiä matkailupalveluita, joita voisi käyttää vähällä rahalla Euroopan poliittisen kriisin ja inflaation takia. Pellossa pitäisi keskittyä uusiin tapahtumiin esimerkiksi kalastuskausien aikana ja ylläpitää asiakkaiden mielenkiintoa. Helsinki on hyvä esimerkki laadukkaista palveluista, matkailuystävällisyydestä ja hyvistä palveluliikekonsepteista. Opinnäytetyössäni

olen keskittynyt Pellon vain muutamiin matkailukohteisiin, koska ne ovat kaikista eniten esillä. Pellossa saavutettavuus ja esteettömyys ovat suhteellisen hyvällä mallilla, mutta esteetön käynti ei ole kehittynyt kaikille ihmisille, kuten näkörajoitteisille. Pellon internetsivut ovat hyvät, joten sen uudelleen järjestäminen esimerkiksi näkörajoitteisille voisi tuoda lisää asiakkaita. Luonto on kaikkialla Pellossa, joten luonnon monimuotoisuus ja virkistyskäyttö tulisi ottaa huomioon jokamiehenoikeuksia kunnioittaen. Pellon matkailu on kestäväällä pohjalla, kunhan alueen talous saadaan paremmaksi, ja muutenkin aluetta kohdellaan niin, että se pysyy hyvänä myös tuleville sukupolville.

Kuvio 6. Opinnäytetyöni tulos ja tuotos

Yhteistyötahoni toivottavasti hyötyy opinnäytetyöni tuloksista ja tuotoksista. Uudet hankkeet voivat onnistua ja saavat inspiraatiota ja onnistumisen tunnetta, koska näinkin pienelle paikkakunnalle pystytään hahmottelemaan mitä vetovoimatekijöitä paikassa on ja suunnitella niitä kestäväällä pohjalla. Matkailijoiden myötä yritykset kasvavat ja saavat lisää liikevaihtoa, jonka kautta voidaan palkata lisää henkilökuntaa. Työnantajat ja työntekijät tulevat keksimään uusia innovaatiokohteita, ja se voi parantaa työilmapiiriä. Matkailualan tuotteet alkavat kiinnostaa ja ihmiset matkustavat kauaksikin saadakseen uusia elämyksiä. Sekä kotimainen että ulkomaalainen matkustaminen kiinnostaa, ja

Pellon matkailu tuo uusia matkailijoita paikkakunnalle. Uusia matkailupalveluja keksitään ja lanseerataan asiakkaiden mieltymisten hyväksi. Digitaalisessa maailmassa kaikki on saatavilla, ja jos Pellon matkailua mainostetaan ja markkinoidaan riittävästi, se tuo asiakkaita myös Pelloon, Pellon alueelle ja samalla Suomeen.

8 POHDINTA

Minulle ei ole ollut benchmarking ennestään tuttua, mutta se vaikutti mielenkiintoiselta tavalta vertailla eri asioita sekä niiden välisiä yhteyksiä. Yritin miettiä ja pohtia vertailuja Pellon alueen matkailuun ja sen vetovoimatekijöihin, mutten onnistunut kuin vähänlaisesti. En ole käynyt Pellossa, joten en tiedä miten siellä mainostetaan ja markkinoidaan matkailua. En esimerkiksi tiedä mitä kaikkia palveluita on kalastamisen yhteydessä, tai mitä kaikkea Pellon matkailu pitää sisällään, joten kehittämisideat eivät välttämättä toimi. Pitää myös huomata Pellon olevan pieni paikka, joten mitään suurta tapahtumaa ei välttämättä voi laatia resurssien takia. Myös matkailualan ja sen yritysten tulevaisuus voi heilahtaa negatiivisen puolelle hyvinkin nopeasti, kuten kävi esimerkiksi Covid-19 pandemian takia.

Opin tämän benchmarkingin turvin käyttää uutta menetelmää, johon haluaisin vielä joskus palata. Minusta oli mielenkiintoista lukea muista Suomen kaupungeista tietoja, ja prosessin aikana opin niistä paljon. Olen käynyt Torniossa ja Helsingissä, ja moni siellä oleva tieto ja palvelu tuli uutena käsitteenä minulle. Sen käyttö oli suhteellisen helppoa ja vaivatonta, joten itse vertailun oppimiseen ei mennyt kauan aikaa. Yritin tehdä tässä vertailuanalyysistä mahdollisimman monipuolisen tutkimuksen, jotta sen tuloksia voisi tulkita monella tavalla, ja että se soveltuisi monella eri tavalla. Käytin myös vertailussa ja johtopäätöksessä innovatiivista ajattelua. En tiedä onnistuinko siinä, mutta toivottavasti tein sen oikein.

Mitään ehdottamistani vaihtoehtoja ei ole testattu tai kokeiltu vapaaehtoisten tai kohderyhmien kanssa, joten en tiedä soveltuvatko ne ollenkaan. Muissa kaupungeissa ne on koettu hyväksi. Esittämäni kehitysideoita ovat

muunneltavissa, jolloin hankkeeni ja pellolaiset yritykset voivat ottaa niistä esimerkkiä ja tarvittaessa hyödyntää tietoja omaan yrityksen näköiseksi.

Opinnäytetyötäni oli aluksi hankala tehdä vähäisen yhteydenpidon takia hankkeen kanssa. Jouduin tekemään asioita monta kertaa, jonka vuoksi aikaa ei ollut tarpeeksi perehtyä tähän työhöni. Työni on pintapuolinen katsaus Pellon alueen matkailusta, mutta yritin tehdä siitä hyvän. Käytin menetelminä bechmarkingia ja innovaatioiden tuottamista. Mielestäni vertailuanalyyseissä toin ihan hyviä asioita esille, mutta innovaatioiden tuottaminen ei ollut mitenkään erinomaisia. En oikein tiennyt, miten se voisi yhdistyä tekstissäni, tai miten käytän sitä. Tuotoksen matkailuideoista esimerkiksi rockkonsertit ei tulisi onnistumaan Pellossa, koska matkailijoita ei ole eikä siihen ole resursseja. Tapahtumat kalastuksen ympärille voisi tapahtua, jos niitä mainostettaisiin jossakin. En ole koskaan käynyt Pellon kunnassa, joka on työni haittapuoli. Toisaalta tämä oli myös etu, sillä ulkopuolisena ja isossa kaupungissa asuneena voi nähdä asiat eri silmin. Kaiken kaikkiaan minulla on vielä paljon opittavaa ennen työmarkkinoille menoa, mutta tämän työn aikana kehityin kirjoittajana ja ihmisenä, enkä antanut periksi, vaikka niin monesti meinasinkin. Minusta oli mukava perehtyä oman alan teksteihin, käsitteisiin ja muihinkin käytäntöihin samalla oppien lisää uusista asioista, tiedoista sekä omista taidoista.

Yritin tehdä opinnäytetyöni eettisten periaatteiden mukaisesti. Minulla oli yhteistyötaho, jonka kanssa olin yhteydessä. Toimin koulumme opettajien ja oppilaiden kanssa asiallisesti. Työtäni tein ammattimaisesti lähteet merkiten ja plagiointia välttäen. Yritin etsiä tuoreita julkaisuja, mutta osa työssäni olivat aika vanhoja. Käyttämäni lähteet löytyivät kirjoista, artikkeleista ja internetsivuilta, joista lähdeluetteloni kertoo niiden luotettavuuden. Minulla oli ongelmia tietokoneeni kanssa, joten työn teko viivästyi monella viikolla, mutta sain sen kuitenkin tehtyä määräajassa. Tietokoneongelmieni takia myös opinnäytetyöhöni kuuluvat valmistelulomake ja opinnäytetyösopimuskin jäi viime tippaan. Olen armollinen itselleni, jos tämä työni ei onnistu hyvin. Olen yrittänyt ottaa opettajien neuvoa vastaan, ja korjannut mahdolliset virheet työssäni.

LÄHTEET

Business Finland 2022. Kohderyhmät. Viitattu 28.9.2022. <https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/matkailun-edistaminen/markkinointi/kohderyhmat-uusi>

Dapkus, R, Dapkute, K 2015. Evaluation of the regional tourism attractiveness. Research for rural development. Viitattu 21.9.2022. <https://llu.fi>

Tervo- Kankare, K 2017. Matkailututkimuksen avainkäsitteet. Rovaniemi: Lapland University Press

Gillovic, B & McIntosh, A 2020. Accessibility and inclusive tourism development: Current state and future agenda. Sustainability. Viitattu 25.9.2022. <https://mdpi.com>

HaparandaTornio 2022. Näe & Koe. Viitattu 12.10.2022. <https://haparandatornio.com/fi/nae-koe/>

Helsinki 2022. Löydä Helsingin luonto. Viitattu 22.10.2022. <https://www.hel.fi/helsinki/fi/asuminen-ja-ymparisto/luonto-ja-viheralueet/luontoretket/helsingin-luontoon>

Humanistinen ammattikorkeakoulu 2020. Miten innovaatio syntyy? YouTube video. Viitattu 12.10.2022. <https://www.youtube.com/watch?v=XtfXDIARQ94>

Jutila, S & Harju- Myllyaho, A 2017. Esteettömyys matkailussa. Matkailututkimuksen avainkäsitteet. Rovaniemi: Lapland University Press

Jänkälä, S 2019. Työ- ja elinkeinoministeriö. Toimialaraportit. Matkailu. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2019: 3. TEM toimialapalvelu. Kevät 2019. Viitattu 12.10.2022. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161292>

Järviluoma & Saarinen 2001. Luonnon matkailu- ja virkistyskäyttö tutkimuskohteena. Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja 796, 2001. Saarijärvi: Metsäntutkimuslaitos, hanke 3295, Rovaniemen tutkimusasema

Kemppainen, E 2020. Esteettömyys: käyttäjän tiedosta tutkimukseen ja lainsäädäntöön. Hallinnon Tutkimus. Viitattu 28.9.2022. <https://journal.fi>

Luontoon.Fi 2022. Jokamiehen oikeudet ja – velvollisuudet. Viitattu 1.10.2022. <https://Luontoon.fi/jokamiehenoikeudet>

McLaren, D 2003. Rethinking Tourism & Ecotravel. United States of America: Kumarian Press, Inc.

Meltwater 2021. Competitor benchmarking -vertailuanalyysi kyseinalastaa omaa toimintaa ja opettaa toisilta. Viitattu 16.10.2022. <https://meltwater.com/fi/blogi/>

My Helsinki 2022. Ihastu Helsinkiin. Viitattu 12.10.2022. <https://www.myhelsinki.fi/fi>

Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J 2014. Kehittämistyön menetelmät: uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Helsinki: Sanoma Pro.

Pellikka, J, Pokki, H & Moilanen P 2021. Vapaa-ajankalastuksen virkistysarvo ja vetovoimatekijät. Luonnonvara – ja biotalouden tutkimus 60/2021. Helsinki. Viitattu 24.8.2022. <https://jukuri.luke.fi/>

Proakatemia 2019. Benchmarking oppimisprojektina. Viitattu 12.10.2022. <https://esseepankki.proakatemia.fi/benchmarking-oppimisprosessina/>

Saarinen & Järviluoma 2002. Luonto matkakohteena: virkistystä ja elämyksiä luonnosta. Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja 866, 2002. Rovaniemi: Metsäntutkimuslaitos, Rovaniemen tutkimusasema, hanke 3295 (Matkailu osana luontoa ja kulttuuriympäristön kestäväää käyttöä.)

Sitra 2022. Megatrendit 2020. Viitattu 22.8.2022
<https://www.sitra.fi/julkaisut/megatrendit-2020/>

Tervo- Kankare, K 2017. Matkailututkimuksen avainkäsitteet. Rovaniemi: Lapland University Press

Tornio 2022. Tornion kaupunki. Viitattu 12.10.2022. <https://www.tornio.fi/>

Travel Pello 2022. Viitattu 1.11.2022. <https://travelpello.fi/>

Travel Pello 2022a. Pellon matkailu. Viitattu 20.8.2022. <https://travelpello.fi/>

Travel Pello 2022b. Luontopolut. Viitattu 16.10.2022. <https://travelpello.fi/>

Travel Pello 2022c. Kuinka pääset Pelloon. Viitattu 25.9.2022. [https://travelpello.fi/kuinka-paaset-pelloon/ ?](https://travelpello.fi/kuinka-paaset-pelloon/)

Tieto. Traficom 2021. Saavutettavuudesta ja sen mittaamisesta. Viitattu 31.10.2022.
<https://tieto.traficom.fi/fi/liikenne/liikennejarjestelma/saavutettavuudesta-ja-sen-mittaamisesta>

Verhelä , P ja SH Traveledu OY 2017. Matkailun perusteet. Kuopio: Kuopion Liikekirjapaino Oy.

Weber, M, Saelens, W, Cannoodt, R, Sonenson, C, Hapfelmeier, A, Gardner, P, Boulesteix, A-L, Saeys, Y & Robinson, M 2019. Essential guidelines for computational method benchmarking. Viitattu 16.10.2022.
<https://link.springer.com/articles/>

LIITTEET

Taulukko 1. Opinnäytetyöni tehtävä ja tavoite

Kuvio 1. Matkailu Suomessa ja Suomen vetovoimaisuus

Kuvio 2. Pellon alueen matkailu

Kuvio 3. Pellon alueen vetovoimatekijät

Kuvio 4. Innovaation olemus

Kuvio 5. Benchmarkingprosessi

Taulukko 2. Pellon alueen matkailun kehitysideoita

Kuvio 6. Opinnäytetyöni tulos ja tuotokset

